

Staatsexamens in het voortgezet speciaal onderwijs

Deze brochure geeft informatie over hoe de staatsexamens in het voortgezet speciaal onderwijs georganiseerd zijn en welke keuzemogelijkheden vso-scholen hebben.

STAATSEXAMENS IN HET VOORTGEZET SPECIAAL ONDERWIJS

Staatsexamens vmbo, havo, vwo

Vso-scholen kunnen hun leerlingen op verschillende manieren aan de examens laten deelnemen. De meerderheid van de vso-scholen (65%) heeft het onderwijs zo georganiseerd, dat zij hun leerlingen examens laten doen via de staatsexamens. Dit doen zij omdat de zij veelal geen examenlicentie hebben. Deze vso-scholen mogen dus niet zelfstandig examens afnemen en zijn gebonden aan de werkwijze van de staatsexamens. Deze werkwijze bij de (eind-)examens is anders dan in het reguliere voortgezet onderwijs.

Overeenkomsten en verschillen tussen een reguliere vo-school en een vso-school

Overeenkomsten

Net zoals de scholieren uit het reguliere voortgezet onderwijs doen de leerlingen op hun eigen vso-school centraal examen (CE) in mei/juni. Zij leggen op hetzelfde moment dezelfde centrale schriftelijke examens (vmbo, havo of vwo) af als hun leeftijdgenoten op een reguliere school.

Verschillen

In het reguliere onderwijs worden eerst de eigen schoolexamens afgerond voordat het centraal examen in mei begint. Het centraal examen is daar het afsluitende examen.

Op de vso-scholen waar de staatsexamencommissie de examens afneemt is dat anders. Eerst maken de vso-kandidaten hun centraal examen onder leiding van de staatsexamencommissie. Daarna volgt het zogenaamde college-examen. Als onderdeel van de college-examens kunnen kandidaten in deze periode ook nog aanvullende schriftelijke staatsexamens afleggen, zoals een examen schrijfvaardigheid bij de talen.

Na de periode van het centraal examen nemen examinatoren van de staatsexamencommissie eind juni/begin juli voor elk vak een mondeling examen af. Het mondelinge examen is het belangrijkste onderdeel van het college-examen.

Het gevolg van de werkwijze van de staatsexamencommissie is dat

- de docenten alle beschikbare tijd kunnen besteden aan hun lessen en de begeleiding van de leerlingen. Zij hoeven immers geen schoolexamens te maken en af te nemen;
- wanneer een leerling door zijn beperking onregelmatig aanwezig is op school, er minder stress ontstaat door het missen en inhalen van onderdelen van het schoolexamens;
- alle schriftelijke en mondelinge examens in een korte periode aan het einde van het schooljaar worden afgenomen;
- als er sprake is van een noodzakelijke herkansing om te slagen, de herkansing plaatsvindt in het zogenaamde 3^e tijdvak in augustus;
- examens gespreid kunnen worden over meerdere jaren waardoor de belasting voor de leerling minder is.

Diploma

Het staatsexamendiploma heeft dezelfde waarde als het diploma van een reguliere school. Dat diploma wordt uitgegeven door het College voor Toetsen en Examens (CvTE).

Correctie en afname examens

Speciaal geselecteerde en opgeleide examinatoren die lesgeven aan examenklassen in het reguliere en speciale onderwijs corrigeren het centraal examen. Zij nemen ook de mondelinge examens af op de vso-scholen. De examinatoren hebben veel ervaring in het omgaan met verschillen tussen leerlingen en weten rekening te houden met hun beperking zonder afbreuk te doen aan de exameneisen.

Keuzemogelijkheden vso-scholen

De vso-school heeft de taak aan ouders en leerling uit te leggen wat de mogelijkheden voor de leerling op de eigen school zijn om zo goed mogelijk maatwerk te leveren.

1. Voor het behalen van het diploma vmbo-tl (theoretische leerweg), havo en vwo legt de leerling in alle vakken staatsexamen af.
2. Voor het behalen van het diploma vmbo-kb (kaderberoepsgerichte leerweg) en het diploma vmbo-bb (basisberoepsgerichte leerweg) legt de leerling staatsexamens af voor de algemene vakken. De beroepsgerichte vakken legt hij af op een school in de buurt. Dat betekent dat de beroepsgerichte examens afgenomen worden onder verantwoordelijkheid van de reguliere school en met de door de reguliere school vastgestelde examens. Dit gebeurt zo omdat de staatsexamens uitsluitend de algemene vakken (Nederlands, wiskunde, maatschappijleer enz.) afnemen. Het diploma ontvangt de leerling van het CvTE.
3. De leerling doet als extraneus examen op een reguliere school. De vso-school werkt samen met een reguliere school in de buurt. Dat betekent dat **alle** examens onder de verantwoordelijkheid van de reguliere school afgenomen worden. De leerling krijgt dan het diploma van de reguliere vo-school. Niet elke school heeft echter een geschikte reguliere school in de buurt voor deze vorm van samenwerking. De leerling doet als extraneus examen op een instelling voor volwassenonderwijs (vavo). Een vso-school heeft dus een samenwerkingsafspraken met een vavo-instelling in de buurt. De leerling krijgt het diploma van de vavo-instelling.
4. De leerling doet alle examens op de vso-school onder verantwoordelijkheid van de eigen school. Vso-scholen kunnen bij het Ministerie van OCW een examenlicentie aanvragen. Daar zijn voorwaarden aan verbonden op grond van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO), zoals het in dienst hebben van bevoegde docenten. Op dit moment voldoen drie grote vso-scholen in Nederland aan de vereiste voorschriften. Zij kunnen dus zelf school-examens en het Centrale Examen afnemen en het diploma wordt ook door de vso-school uitgereikt.